

Ohjauksen kehittämistyö SeAMKissa

9.12.2024

Ohjauksen kehittämiseen myönnettiin SeAMK-tasoisesti strategiarahaa vuodelle 2024. Kehitystyössä ohjausta on tarkasteltu sekä ennakoivan ohjauksen että jatkuvan oppimisen opintojen aikaisen ohjauksen kehittämisen näkökulmasta. Kehittämistyön tavoitteena on ollut kehittää SeAMKin ohjausta tukemalla yksilöllisten opintopolkujen hahmottamista, opiskelumotivaatiota ja opintojen sisältöjen ymmärtämistä. Lisäksi tavoitteena on ollut madaltaa kynnystä hakeutua jatkuvan oppimisen opintoihin ja tutkinto-opintoihin sekä lisätä opintojen loppuunsaattamisen edellytyksiä. Tämän myötä voidaan lisätä jatkuvan oppimisen koulutusmuotojen ja tutkintoon johtavan koulutuksen tunnettavuutta, löydettävyyttä ja hakijamääriä. Kehittämistyön ylätavoitteena on ollut muodostaa SeAMK-tasoinen ennakoivan ohjauksen toimintamalli.

Lainsäädäntö ei säätele korkea-asteella toteutettavaa ohjausta samalla tavalla kuin esimerkiksi perusasteella tai lukiokoulutuksessa (Elontila, elinikäisen ohjauksen kansallinen arviointi 2023–2024, 51). Tästä huolimatta ammattikorkeakoulukentällä ja myös SeAMKissa nähdään ohjauksen kehittäminen ja siihen panostaminen keskeisenä toimenpiteenä, jotta opintoihin hakeutumisaste säilyy hyvänä, opiskelijat valmistuvat ajallaan ja pystyvät täydentämään osaamistaan yksilöllisesti.

Kuten kehittämistyössä aina, myös tässä hankkeessa on ollut keskeistä kartoittaa ensin tämänhetkistä tilannekuvaa ohjauskäytäntöjen ja niiden kehittämistarpeiden osalta. Kehittämistyön aikana on kuultu SeAMKin eri toimijoita ja muodostettu tätä kautta kokonaiskuvaa siitä, mikä ohjauspalveluissamme toimii, mitä tulisi kehittää ja onko esimerkiksi asioita, joita ohjauksen ympärillä tulisi selkiyttää. Myös opiskelijoita on kuultu esimerkiksi maakunnan polkuopiskelijoille suunnatun kyselyn kautta ja kahvitilaisuudessa, johon kutsuttiin Kampusalueen polkuopiskelijoita. Alkukartoituksen pohjalta hankkeessa on tehty erilaisia toimenpiteitä, kuten avoimen AMK:n ohjauskeskustelujen tarjoamisen pilotointia, viestinnän selkiyttämistä ja yhtenäistämistä sekä erilaisia ohjausta tukevia työkaluja henkilöstön käyttöön.

Vahvuuksia ja haasteita ohjauksessa

Kehittämistyön aikana käsitys SeAMKin vahvuuksista on kirkastunut. On erittäin arvokasta, että meillä on alakohtaiset opinto-ohjaajat ja ohjaustoimenpiteitä kohdistetaan myös jatkuvan oppimisen opiskelijoihin. “Kaikki ohjaa” -periaate tuntuu olevan SeAMKilaisten selkärangassa, ja niin opettajat kuin muut opiskelijoiden kanssa työskentelevät haluavat ohjata opiskelijoita kokonaisvaltaisesti. Hanke järjesti syyskuussa kehittämisiltapäivän ohjauksen tekijöille, ja siellä osallistujat toivat esiin SeAMKin vahvuuksina myös ryhmänohjaajarakenteen ja esimerkiksi sen, että keskisuuressa korkeakoulussa olemme melko lähellä opiskelijaa.

Ohjauspalvelut on rakennettu edelleen pitkälti päätoimisesti ja päiväaikaan opiskeleville nuorille henkilöille, kertoi Jaakko Helander SeAMKin ohjauksen kehittämisiltapäivässä (henkilökohtainen tiedonanto 10.9.2024). Tämä näkökulma on huomioitu myös SeAMKissa tehdyssä ohjauksen kehittämistyössä. Polkuopiskelijat tai avoimen AMK:n yksittäisten opintojaksojen opiskelijat tarvitsevat omaan tilanteeseensa liittyvää yksilöllistä ohjausta eivätkä aina hyödy päiväsaikaan tapahtuvasta ja tutkinto-opiskelijoille suunnatuista ohjauspalveluista. Ratkaisuiksi näihin tarpeisiin on kehittämistyön aikana kokeiltu muun muassa polkuopiskelijoille suunnattuja ryhmämuotoisia infotilaisuuksia. Näitä käytäntöjä tullaan jatkamaan ja edelleen kehittämään. Tiedotus ja viestintä on mielekästä toteuttaa osin myös ryhmämuotoisesti, jolloin ryhmä voi osaltaan toimia myös opiskelijan tukena. Kehitystyössä huomattiin, että erityisesti aloittavat polkuopiskelijaryhmät tarvitsisivat opiskelijapalautteen perusteella selkiytystä käytäntöihin opintojen aloitusvaiheessa. Kehittämistyön aikana on myös selkeytetty SeAMKin jatkuvan oppimisen verkkosivustoa ja verkkokauppaa, ja näidenkin kehittämistyö jatkuu edelleen.

Yksilöllistä ohjausta erilaisille oppimispoluille

Myös henkilökohtaisen ohjauksen tarve on selkeä ja siihen kehittämistyön aikana on vastattu tarjoamalla henkilökohtaisia avoimen AMK:n ohjausaikoja. Ohjauskeskusteluihin tullaan yksilöllisten tilanteiden ja kysymysten kanssa. Usein on myös siten, että juuri keskustelu eri vaihtoehdoista on merkittävää ihmiselle, vaikka hän olisi itse jo selvittänyt tiedot esimerkiksi nettisivuston kautta. Kohtaaminen ja ajatusten jakaminen on tärkeää. Henkilökohtaisen ohjauksen lisäksi meillä kannattaa kehittää esimerkiksi ryhmämuotoista ohjaustoimintaa sekä rakentaa tutortoimintaan vertaistuellisia ohjauselementtejä yhdessä opiskelijoiden kanssa.

Jotta koko henkilöstö voi ohjata, tulee meillä olla yhteinen ymmärrys eri opiskelumuodoista ja tavoista. Tämän lisäksi meillä tulee olla tieto siitä, miten eri opintoihin hakeudutaan, mihin palveluihin kukin opiskelija on oikeutettu ja mitä toimintatapoja meillä on esimerkiksi tiedotuksen, opiskelijavalinnan tai opintojen päättymisen aikana. Tähän tarpeeseen vastataan loppuvuonna Intraan julkaistavilla ohjauksen työkaluilla, jotka selkeyttävät henkilöstölle eri opiskelijoiden palveluita ja heille kuuluvaa ohjausta. Nämä tiedostot tulevat henkilöstön käyttöön helpottamaan opiskelijoiden ja opinnoista kiinnostuneiden ohjausta ja neuvontaa.

Ohjauksen jatkokehittämisen keskiössä tulee olemaan uraohjauksen selkiyttäminen. On syytä tarkastella, mitä teemme jo uraohjaukseen liittyen, miten opiskelijat voisivat paremmin hahmottaa saamansa

uraohjauksen ja sen sisällöt ja mitä uraohjaus ylipäätään tarkoittaa SeAMKissa. Uraohjaustyöskentely linkittyy myös vahvasti SeAMKin uuteen strategiaan. Uraohjauksen kehittäminen lisää hyvinvointia ja inhimillisyyttä, kun pystymme vastamaan paremmin erilaisten opiskelijoiden yksilöllisiin tarpeisiin ja uraohjauksemme on selkeää ja aukikirjoitettua. Tämän myötä myös tuloksellisuus ja toimintamme laatu paranevat entisestään.

Toivotamme kaikille verkkoartikkelin lukijoille hyvää loppuvuotta ja mielenkiintoisia uria vuodelle 2025!

Annukka Haapa-aho
sosionomi YAMK, lehtori
SeAMK

Outi Rinta-Homi
KM, suunnittelija
SeAMK

Kirjoittajat ovat vuoden 2024 aikana työskennelleet ennakoivan ohjauksen ja jatkuvan oppimisen opintojen aikaisen ohjauksen kehittämisen parissa SeAMKissa.